

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Історія архітектури та мистецтва

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузь знань - 19 «Архітектура і будівництво»
спеціальність - 191 «Архітектура та містобудування»
освітня програма – «Архітектура та містобудування»

УДК 7.03, 72.03
I62 Л33

Голова вченої ради факультету архітектури, будівництва та дизайну
_____ О. АНДРІЙЧУК

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозиторій
ЛНТУ

Директор бібліотеки _____ Н. ПОЛЩУК

Рекомендовано до видання вченою радою факультету архітектури,
будівництва та дизайну ЛНТУ,
протокол № ____ від « ____ » _____ 2024 року.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ,
протокол № ____ від « ____ » _____ 2024 року.
Завідувач кафедри АД _____ О. ПАСІЧНИК

Укладач: _____ О. Лесик-Бондарук, кандидат архітектури, PhD, доцент
кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ.

Рецензент: _____ О.Пасічник, кандидат архітектури, доцент
кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ.

Відповідальний за випуск: _____ О.ПАСІЧНИК, завідувач кафедри
архітектури та дизайну ЛНТУ.

Історія архітектури та мистецтва [Текст]: методичні вказівки до виконання самостійної
роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузь знань - 19
«Архітектура і будівництво», спеціальність - 191 «Архітектура та містобудування», освітня
програма – «Архітектура та містобудування» / уклад. О.Лесик-Бондарук - Луцьк: ЛНТУ, 2024 –
34 с.

Видання складено згідно з робочою програмою навчальної дисципліни, містить опис тематики
курсу, перелік завдань до самостійної роботи та рекомендації для їх виконання, основні критерії
оцінювання, рекомендовану літературу.

Призначене для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»

Зміст

1. Мета і завдання дисципліни «Історія архітектури та мистецтва».
2. Програма навчальної дисципліни.
3. Тематика самостійної роботи та рекомендації до підготовки.
4. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.
5. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.
6. Рекомендовані джерела інформації.

1. Мета і завдання дисципліни «Історія архітектури та мистецтва».

Мета вивчення дисципліни.

Надання студентам необхідних знань у сфері історії архітектури та мистецтва, ознайомлення студентів з важливими періодами історії розвитку світової архітектури, містобудування та мистецтва, особливостями формування конструктивних й стильових систем в архітектурі, а також художньо-образних напрямів в мистецтві та їх модифікацій у контексті розвитку світової архітектури та мистецтва, формування навичок сприйняття та аналізу об'єктів архітектури, містобудування та мистецтва, розвиток навиків використовувати надбання історичних епох у власному творчому процесі.

Завдання вивчення дисципліни

Формування у студентів комплексного бачення генезису та розвитку архітектури, містобудування та образотворчого мистецтва впродовж історії еволюції людства, а також сучасних тенденцій використання надбань світової архітектурної та мистецької практики; володіння методами аналітичної роботи й формування вміння виявляти основні етапи і тенденції розвитку архітектури та образотворчого мистецтва; вивчення видів, матеріалів, технік в світовій архітектурі та образотворчому мистецтві; формування навичок виявляти взаємозв'язок мистецьких форм і світоглядних уявлень; вміння характеризувати стилістичні та композиційні особливості об'єктів архітектури та образотворчого мистецтва різних епох; вивчення доробку окремих мистецьких шкіл, персоналій, течій, напрямків в межах кожного стилю чи періоду.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук.

Загальні компетентності

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою та іноземною мовою, як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності

СК1. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування.

СК3. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

СК5. Здатність до аналізу і оцінювання природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проектування.

СК7. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК8. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проектування.

СК17. Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.

СК18. Усвідомлення теоретичних основ архітектури будівель і споруд, основ реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.

Передумови для вивчення дисципліни.

Преквізити дисципліни:

Архітектурна і об'ємно-просторова композиція,

Рисунок, Живопис, Скульптура.

Результати навчання.

Програмними результатами навчання є:

ПР1. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПР2. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності.

ПР4. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.

ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонуваніх рішень у сфері містобудування та архітектури.

Після завершення вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- основні стадії розвитку містобудування, архітектури та образотворчого мистецтва від найдавніших часів до середини ХХ ст., їх історичну послідовність та територіальні межі;

- історію становлення кожного із архітектурних чи мистецьких стилів, їх періодизацію, притаманні їм риси та регіональні особливості;

- засади взаємозв'язку між світоглядом, ідеологією, соціальними, державними, релігійними устроями та архітектурно-мистецькими традиціями світових культур;

- характерні принципи побудови містобудівних та архітектурних ансамблів, будівель, споруд, їх розпланувальні та конструктивні особливості;

- найважливіші архітектурно-містобудівні та мистецькі пам'ятки кожного періоду розвитку світової архітектури та образотворчого мистецтва;

- життєвий та творчий шлях знакових персоналій в містобудуванні, архітектурі та образотворчому мистецтві різних країн та регіонів.

вміти:

- розкривати свої знання усно, письмово та графічно;

- визначати поетапно весь процес розвитку містобудування, архітектури та образотворчого мистецтва від найдавніших часів до початку ХХІ ст.;

- орієнтуватись у історично сформованих архітектурно-мистецьких стилях та напрямках;

- аналізувати та характеризувати особливості кожного стилю і наводити приклади;

- використовувати термінологію в діалозі, вести конструктивну дискусію, аналізувати інформацію;

- здійснювати аналіз причин появи, розквіту та занепаду кожного із історико-мистецьких етапів;

- орієнтуватися у творчому доробку окремих персоналій в сфері архітектури та образотворчого мистецтва;

- виконувати пошук інформації в глобальних та локальних комп'ютерних мережах;

- використовувати набуті знання для подальшого навчального процесу та професійної діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни.

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні	Самостійна робота	КПЗ	Контрольні заходи
Семестр 1					
Заліковий модуль 1					
<i>Змістовий модуль 1. Архітектура, містобудування та мистецтво давнього світу.</i>					
Тема 1. Загальна характеристика архітектури та мистецтва первісного суспільства.	2	6	6	2	МО ₇ МО ₉
Тема 2. Архітектура та образотворче мистецтво Давнього Єгипту.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉
Тема 3. Архітектура та образотворче мистецтво Стародавньої Месопотамії.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉
<i>Змістовий модуль 2. Антична архітектура, містобудування та образотворче мистецтво.</i>					
Тема 4. Архітектура та образотворче мистецтво Стародавньої Греції.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉
Тема 5. Архітектура та образотворче мистецтво Давнього Риму.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉
<i>Змістовий модуль 3. Генеза та розвиток архітектури, містобудування та мистецтва Середньовіччя.</i>					
Тема 6. Архітектура та образотворче мистецтво Візантії.	4	6	6	4	МО ₇ МО ₉

Модульне контрольне тестування 1

Модульне контрольне

Тема 7. Розвиток романської архітектури та образотворчого мистецтва в Західній Європі.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉		
Тема 8. Особливості архітектурно-мистецького розвитку європейських країн періоду готики.	4	8	8	4	МО ₇ МО ₉		
Разом за семестр	30	60	60	30			
Семестр 2							Модульне контрольне тестування 1
Заліковий модуль 2							
<i>Змістовий модуль 4. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво доби Відродження.</i>							
Тема 9. Мистецтво Італійського Проторенесансу та Раннього Відродження.	4	6	6	5	МО ₇ МО ₉		
Тема 10. Творча спадщина періоду Високого та Пізнього Ренесансу.	5	6	6	5	МО ₇ МО ₉		
Тема 11. Особливості розвитку мистецтва періоду Відродження в країнах Західної Європи.	4	6	6	5	МО ₇ МО ₉		
<i>Змістовий модуль 5. Архітектура, містобудування та мистецтво Західної Європи XVII – середини XIX століть.</i>							
Тема 12. Архітектура та образотворче мистецтво Нового часу.	5	6	6	5	МО ₇ МО ₉		
Тема 13. Західноєвропейська архітектура та мистецтво кінця XVIII - середини XIX століття.	5	6	6	5	МО ₇ МО ₉		

<i>Змістовий модуль 6. Розвиток архітектури, містобудування та образотворчого мистецтва Західної Європи та Північної Америки в кінці XIX – на початку XX століття</i>						Модульне контрольне тестування 2
Тема 14. Імпресіонізм та постімпресіонізм у мистецтві Західної Європи.	4	6	6	5	МО ₇ МО ₉	
Тема 15. Архітектура та мистецтво модерну в Західній Європі та Америці.	6	8	8	5	МО ₇ МО ₉	
<i>Змістовий модуль 7. Архітектура, містобудування та образотворче мистецтво XX ст.</i>						
Тема 16. Архітектура та образотворче мистецтво Західної Європи та Америки першої половини XX ст.	6	8	8	5	МО ₇ МО ₉	
Тема 17. Особливості розвитку архітектури та образотворчого мистецтва Західної Європи та Америки другої половини XX – початку XXI ст.	6	8	8	5	МО ₇ МО ₉	
Разом за семестр	45	60	60	45		
Разом	75	120	120	75		

3. Тематика самостійної роботи та рекомендації до підготовки.

Тема 1. Загальна характеристика архітектури та мистецтва первісного суспільства. (3 год.)

1. Мистецтво палеоліту.
2. Антропоморфна пластика палеолітичного мистецтва.
3. Зооморфна пластика палеоліту.
4. Велендорфські венери. Художні особливості та семантика.
5. Палеолітичний живопис. Художні особливості та визначні пам'ятки.
6. Мистецтво трипільської культури;

7. Архітектура та протоміста трипільців.
8. Архітектура та мистецтво скіфів.
9. Ювелірне мистецтво скіфів.

Основні поняття:

Загальна характеристика первісної епохи та її періодизація. Види періодизації: археологічна, антропологічна, історична та ін. Характеристика первісних форм релігійних вірувань: фетишизм, тотемізм, анімізм та магія. Їх специфіка та особливості, їх вплив на розвиток мистецтва. Первісне мистецтво, його синкретичний характер та перші здобутки.

Мистецтво палеоліту. Загальний огляд. Антропоморфна пластика палеолітичного мистецтва. Зооморфна пластика палеоліту. Палеолітичний живопис. Художні особливості та визначні пам'ятки. Мистецтво періоду неоліту, енеоліту та заліза. Архітектура доби неоліту. Архітектура та мистецтво Трипілья. Особливості розвитку скіфської культури та аналіз творів мистецтва.

Література: 8, 27, 29, 50, 56, 59.

Тема 2. Архітектура та образотворче мистецтво Давнього Єгипту. (4 год.)

1. Архітектура Стародавнього Єгипту (типи споруд, визначні пам'ятки).
2. Найвизначніші пам'ятки єгипетського мистецтва періоду Давнього царства.
3. Архітектурні комплекси Карнаку та Луксору. Загальна характеристика.
4. Характерні особливості храмової архітектури Єгипту.
5. Скульптура Стародавнього Єгипту: види, типи.
6. Особливості канону єгипетської скульптури.
7. Монументальна скульптура Єгипту.
8. Характерні особливості єгипетських рельєфів.
9. Єгипетські розписи.

Основні поняття:

Періодизація та основні риси давньоєгипетського мистецтва. Поховальний культ та його вплив на мистецтво Єгипту. Архітектура Стародавнього Єгипту (типи споруд, визначні пам'ятки). Архітектурні комплекси Карнаку та Луксору. Характерні особливості храмової архітектури Єгипту. Загальна характеристика мистецтва Середнього царства. Загальна характеристика мистецтва Нового царства. Канон в єгипетському мистецтві. Особливості архітектури Єгипту періоду Нового царства. Скульптура Стародавнього Єгипту: види, типи. Характерні особливості єгипетських рельєфів. Єгипетські розписи.

Література: 8, 9, 26, 27, 29, 31, 36, 45, 46, 50, 56, 61.

Тема 3. Архітектура та образотворче мистецтво Стародавньої Месопотамії. (4 год.)

1. Архітектура Межиріччя. Загальна характеристика

2. Особливості рельєфів і скульптури, застосування поліхромної поливної кераміки в опорядженні споруд.
3. Скульптура та рельєфи Межиріччя. Загальна характеристика.
4. Гліптика Шумеру.
5. Рельєфна пластика Ассирії.
6. Особливості планування Ассирійських міст.
7. Архітектура Вавилону. Визначні пам'ятки.
8. Сади Семіраміди: конструкція, матеріали, декоративні особливості.
9. Особливості архітектури Персії.
10. Палацовий ансамбль Персеполя і проблеми синтезу мистецтв і архітектури.

Характерні особливості зображення людини в перському мистецтві.

Основні поняття:

Культура та мистецтво стародавніх держав Межиріччя (Шумер, Аккад, Ассирія, Вавилон). Історія розвитку держав Дворіччя. Поява, піднесення та занепад Шумеру, Урарту, Ассирії, Вавилонії та ін. Релігійні вірування народів Межиріччя. Видатні пам'ятки держав Месопотамії: Вавилонська вежа, висячі сади Семираміди, укріплення Вавилону, пам'ятки клинопису, кераміки, скульптури, декоративно-ужиткового мистецтва. Значення мистецтва Месопотамії для давніх цивілізацій Близького Сходу та світового мистецтва і культури.

Література: 8, 9, 26, 27, 29, 31, 36, 46, 50, 56, 61.

Тема 4. Архітектура та образотворче мистецтво Стародавньої Греції. (4 год.)

1. Декоративно-прикладне мистецтво Криту.
2. Настінний живопис Кносського палацу.
3. Характерні етапи розвитку критської кераміки.
4. Планувальна характеристика палацу царя Агамемнона.
5. Погребальна архітектура Мікен.
6. Антична орнаментика.
7. Особливості архітектури античної Греції архаїчного періоду.
8. Світська архітектура грецьких полісів.
9. Архаїчна скульптура Греції та її неповторність.
10. Видова різноманітність керамічних виробів античності.
11. Фідій – фундатор класичної грецької скульптури
12. Ордери.
13. Александрійський маяк.
14. Патетичний монументалізм родоської скульптурної школи.

Основні поняття:

Періодизація давньогрецького мистецтва. Характерні особливості архітектури Кносського палацу. Символізм декоративно-прикладного мистецтва Криту. Монументальний живопис як один з провідних видів

мистецтва Кносу. Характерні етапи розвитку критської кераміки. Архітектура Тиринфу, Мікен та інших міст. Історичні етапи розвитку архітектури та мистецтва античної Греції. Типологія античної сакральної архітектури Греції. Особливості архітектури античної Греції архаїчного періоду. Ордерна система античної Греції: види та особливості. Архаїчна скульптура Греції. Архітектура як провідний вид мистецтва Греції класичної доби. Афіський Акрополь і його роль у світогляді греків. Скульптура доби класики як відображення сприйняття реальності античними греками.

Література: 8, 9, 26, 27, 29, 31, 37, 46, 50, 56, 61.

Тема 5. Архітектура та образотворче мистецтво Давнього Риму. (4 год.)

1. Планувальні рішення етруських некрополів.
2. Декоративна скульптура Етрурії.
3. Мистецтво етрусків у період завоювань Римом.
4. Конструктивні нововведення римлян.
5. Аппієва дорога.
6. Римські акведуки.
7. Римські клоаки.
8. Форум Романум.
9. Особливості планування Помпеїв.
10. Житлова архітектура Риму.
11. Фаумський портрет та техніка його виконання.
12. Типи міст в Римській імперії.
13. Типологія світської архітектури Риму.
14. Конструктивні особливості Колізею.
15. Пантеон: ідея, будівництво, оздоблення.
16. Терми Каракалли та Діоклетіана.
17. Архітектура ранньохристиянського храму.
18. Оригінальні храмобудівні пошуки у Древньому Римі та в провінціях IV-VI ст.
19. Архітектура базилік римських провінцій.
20. Мавзолеї: римський Констанції, Гали Плаци дії та Теодоріха у Равені

Основні поняття:

Періодизація етапів розвитку архітектури та мистецтва Давнього Риму. Вплив міфології та релігії на мистецтво Етрурії. Планувальні рішення етруських некрополів. Мистецтво Етрурії. Принципи римського зодчества періоду Республіки. Містобудівний розвиток у Римській імперії. Архітектура Римської імперії. Типологія та характерні риси. Характеристика Пантеону. Видовищна архітектура Риму. Інженерні споруди Римської імперії. Монументальна архітектура як основа римського зодчества періоду імперії.

Портрет Римської імперії. Фаюмський портрет. Помпейські розписи. Римські форуми (характеристика).

Література: 5, 8, 9, 26, 27, 29, 31, 38, 46, 50, 56, 61.

Тема 6. Архітектура та образотворче мистецтво Візантії. (3 год.)

1. Розвиток архітектури Візантійської імперії.
2. Архітектурно-просторове рішення Софії Константинопольської.
3. Живопис Візантії.
4. Вітражне мистецтво Візантії.
5. Канони візантійського іконопису.
6. Генплан Константинополя.

Основні поняття:

Умови утворення та розвитку Візантійської імперії. Сакральна архітектура Візантійської імперії. Типи візантійських храмів. Конструктивні та композиційні особливості Софії Константинопольської. Монументальний живопис Візантії. Візантійський іконопис.

Еволюція ранньовізантійського мистецтва. Фаюмський портрет. Поява перших візантійських храмів, хрестово-купольна планувальна система храмів. Розвиток монументального живопису – мозаїки і фрескові розписи. Поява та розвиток іконописання. Класичне візантійське мистецтво. Період іконоборства в історії Візантії. Мистецтво пізньої Візантії. Значення візантійської мистецької спадщини в контексті світової культури.

Література: 8, 10, 26, 27, 29, 31, 39, 40, 41, 42, 48, 49, 50, 52, 56, 61.

Тема 7. Розвиток романської архітектури та образотворчого мистецтва в Західній Європі. (4 год.)

1. Меровінгська держава та її культурно-мистецький розвиток.
2. Символізм мистецтва «Каролінгського ренесансу».
3. Світське будівництво: оборонні та житлові споруди доби романіки.
4. Періоди розвитку архітектури романіки в Німеччині.
5. Романська архітектура Італії, її особливості і найважливіші пам'ятники.
6. Собор Сан Марко.
7. Романіка Іспанії і Португалії.
8. Монументальна скульптура та фрески французьких романських храмів.
9. Аналіз скульптури та розписів в храмах Німеччини.
10. Впливи східної традиції на живопис та скульптуру Іспанії.
11. Архітектура Галицько-Волинського князівства.

Образотворче мистецтво Галицько-Волинського князівства.

Основні поняття:

Загальна характеристика епохи Середньовіччя в країнах Європи. Зародження західного чернечого руху і його вплив на становлення романського стилю. Світське будівництво доби романіки. Регіональні школи храмубудування Франції: бургундська, нормандська, Аквітанія і Пуату та Прованс. Домінуюча роль архітектури, її функції, конструктивні особливості. Монастирські ансамблі, міські собори, замки, комплекси громадської архітектури. Особливості романської архітектури Німеччини. Німецька скульптура. Характеристика періодів розвитку англійської архітектури та мистецтва VIII – XII ст. Романіка Іспанії і Португалії. Архітектура та мистецтво романської доби в Італії.

Архітектура та образотворче мистецтво Галицько-Волинського князівства.

Література: 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 33, 34, 46, 48, 53, 54.

Тема 8. Особливості архітектурно-мистецького розвитку європейських країн періоду готики. (4 год.)

1. Порівняльна характеристика романської та готичної архітектури.
  2. Храми орденів військового і жебруючого типів.
  3. Готичне міське житло. Фахверкові будівлі.
  5. Готична світська та оборонна архітектура Франції, її особливості і найважливіші пам'ятники.
  6. Собори в Уелсі, Линкольні, Кентерберійський собор, Вестмінстерське абатство.
  7. Нюрнберг: імператорська резиденція-замок, міські собори та площі.
  8. Готичні французькі собори.
  9. Порівняльна характеристика періодів англійської готики.
  10. Світська архітектура Італії (венеціанська школа).
  11. Португальські монастирі Баталія та Алкобас.
  12. Готика східної Європи.
  13. Готичний Краків.
  14. Готичні споруди Праги
  15. Готична монументальна скульптура французьких соборів.
- Особливості готичної скульптури Німеччини.

Основні поняття:

Загальна характеристика періоду готики. Становлення західноєвропейського містобудування: зонування міського поселення, площі. Особливості готичної архітектури. Світське будівництво: оборонні та суспільні споруди. Фахверкові будівлі. Культурна архітектура готики Франції.

Готична архітектура Англії. Архітектура Німеччини XII – XV ст. Готична архітектура Італії, її особливості і найважливіші пам'ятки. Готична монументальна скульптура. Готичний вітраж.

Література: 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 33, 34, 46, 48, 53, 54.

Тема 9. Мистецтво Італійського Проторенесансу та Раннього Відродження. (3 год.)

1. Основні етапи італійського Відродження, їхні відмінні риси та особливості.

2. Архітектурна творчість Арнольфо ді Камбіо.
  3. Архітектурний та живописний доробок Джотто.
  4. Творчість Ніколо Пізано.
  5. Творчість Дуччо ді Буонісенья.
  6. Палаццо Альберті.
  7. Філіппо Брунелескі.
  8. Творчість Мазаччо.
  9. Живописний спадок Андреа Мантенї.
  10. Сандро Ботічеллі і його творчість.
  11. Реалістична творчість Донателло.
- Скульптура Лоренцо Гіберті.

Основні поняття:

Загальна характеристика стилевих ідеалів епохи Відродження (Ренесансу). Значення епохи Ренесансу для європейської культури. Основні етапи італійського Відродження, їхні відмінні риси та особливості. Особливості історичного розвитку Італії, причини раннього формування в ній культури Відродження. Художні центри Італії XIII-XIV ст. Їхня характеристика. Проторенесанс та проблеми готики в Італії. Ніколо і Джованні Пізано. Італійський живопис другої половини XIII ст., школи Флоренції (Чімабуе), Сієни (Дуччо ді Буонісенья), Рима (Кавалліні). Джотто ді Бондоне – засновник італійського ренесансного живопису. Творчість Сімоні Мартіні, братів Лоренцетті.

Провідні митці (Ф. Брунелеско, Л.Б. Альберті) і основні твори Раннього флорентійського Відродження. Леон-Баттіста Альберті, теоретик і практик, його архітектурні трактати. Живопис Раннього Відродження. Особливості історичного розвитку Італії, причини раннього формування в ній культури Відродження. Художні центри Італії XIII-XIV ст. Їхня характеристика. Проторенесанс та проблеми готики в Італії. Ніколо і Джованні Пізано. Італійський живопис другої половини XIII ст., школи Флоренції (Чімабуе), Сієни (Дуччо ді Буонісенья), Рима (Кавалліні). Джотто ді Бондоне – засновник італійського ренесансного живопису. Творчість Сімоні Мартіні, братів Лоренцетті. Мазаччо, Ботічеллі та їх творчість. Провідні скульптори Раннього

Ренесансу, особливості їх творчості. Мистецький доробок Донателло, Гіберті, Вероккіо.

Література: 1, 2, 3 ,4, 5, 8, 9, 12, 27, 29, 31, 43, 44, 46, 48, 54, 56.

Тема 10. Творча спадщина періоду Високого та Пізнього Ренесансу. (4 год.)

1. Проектування та будівництво Собору Петра в Римі.
2. Флорентійський період творчості да Вінчі.
3. Археологічна діяльність Рафаеля.
4. Сікстинська капелла і внесок Мікеланджело.
5. Скульптура Мікеланжело.
6. Творчість Джорджоне.
7. Особливості станкового живопису Тиціана.
8. Архітектурна творчість Дж. Віньйоли.
9. Особливості містобудівної ситуації, політичного устрою Венеції.
10. Спадок Бальдасаре.
11. Архітектурна творчість Джакоппо Сансовіно.
12. Особливості художнього мислення Корреджо.
13. Життєвий та творчий шлях Тінторетто.
14. Творчість Вероккіо.
15. Узагальнююча характеристика італійського Ренесансу та

маньєризму.

Основні поняття:

Загальна характеристика періоду. Проектування та будівництво Собору Петра в Римі. Архітектори Високого Відродження (Д. Браманте, Сансовіно, Сангалло, М. Буонаротті, ін.) і їх твори. Леонардо да Вінчі, художник та вчений. Флорентійський період творчості да Вінчі. Таємна вечеря да Вінчі. Життєвий та творчий шлях Рафаеля Санті. Сікстинська Мадонна. Мікеланджело Буонаротті, його діяльність як скульптора, архітектора, художника. Сікстинська капелла і внесок Мікеланджело. Скульптура Мікеланжело. Творчість Джорджоне. Особливості станкового живопису Тиціана. Архітектура епохи пізнього Ренесансу в Італії – уточнення стильових засобів і прийомів. Архітектурна творчість Дж. Віньйоли. Особливості містобудівної ситуації, політичного устрою Венеції. Собор Сан Марко. Творча спадщина Бальдасаре. Архітектурна творчість Джакоппо Сансовіно. Творчість Андреа Палладіо. Загальні естетичні засади та формальні прийоми течії маньєризм. Особливості художнього мислення Корреджо. Життєвий та творчий шлях Тінторетто. Творчість Вероккіо.

Література: 1, 2, 3 ,4, 5, 8, 9, 12, 27, 29, 31, 43, 44, 46, 48, 54, 56.

Тема 11. Особливості розвитку мистецтва періоду Відродження в країнах Західної Європи. (3 год.)

1. Італійське та Північне Відродження: подібності та відмінності.
2. Аналіз творів нідерландського живопису.
3. Ян ван Ейк – засновник нового напрямку в живописі.
4. Гентський вівтар авторства Яна ван Ейка.
5. Творчість Робера Кампена.
6. Унікальність творчості Ієроніма Босха.
7. «Мужицький стиль» Пітера Брейгеля.
8. Альбрехт Дюрер – художник та теоретик мистецтва.
9. Творчість Лукаса Кранаха.
10. Особливості портретного мистецтва Ганса Гольбейна молодшого.
11. Фахверкова архітектура в Німеччині.
12. Мініатюрний живопис Жана Фуке.
13. Творчий спадок Жана Клуе.
14. Характеристика скульптури французького ренесансу (Жан Гужон, Мішель Коломб).
15. Архітектура Філібера Делорма.
16. Палацово-паркові ансамблі французького Відродження.
17. Особливості мистецтва іспанського Ренесансу.
18. Іспанська архітектура «платереско» та «еререско».
19. Архітектурне рішення Ескоріалу.
20. Особливості англійської портретної мініатюри.
21. Аналіз англійської архітектури Відродження.
22. Творчість Крістофера Рена. Проект реконструкції Лондона.
23. Творчий доробок Ініго Джонса.
24. Замкове будівництво на Волині у складі Великого князівства Литовського.
25. Архітектура та образотворче мистецтво Волині у складі Великого князівства Литовського.

Основні поняття:

Характеристика розвитку мистецтва Відродження в культурі європейських країн. Гуманізм як основа нідерландського Відродження. Символізм у роботах Яна ван Ейка. Творчість Робера Кампена. Унікальність творчості Ієроніма Босха. Алегоричне відображення дійсності у роботах Пітера Брейгеля. Ренесансна архітектура в Нідерландах. Особливості мистецтва Ренесансу в Німеччині. Альбрехт Дюрер – художник та теоретик мистецтва. Творчість Лукаса Кранаха. Особливості портретного мистецтва Ганса Гольбейна молодшого. Характеристика німецького містобудування та архітектури в період Відродження. Фахверкова архітектура в Німеччині.

Аналіз розвитку мистецтва Відродження в Франції. Мініатюрний живопис Жана Фуке. Творчий спадок Жана Клуе. Характеристика скульптури французького ренесансу. Архітектура Філібера Делорма. Палацово-паркові ансамблі французького відродження. Творчість Ель Греко, як зачинателя Відродження в Іспанії. Характерні риси живопису Дієго Родрігеса де Сільва Веласкеса. Іспанська архітектура «платереско» та «еререско». Архітектурне рішення Ескоріалу. Відродження в Англії. Творчість Крістофера Рена. Творчий доробок Ініго Джонса.

Архітектура та образотворче мистецтво Волині у складі Великого князівства Литовського. Замкове будівництво.

Література: 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 33, 34, 46, 48, 53, 54, 56, 59, 60.

Тема 12. Архітектура та образотворче мистецтво Нового часу. (6 год.)

1. Особливості стилю бароко.
2. Видатні архітектори Італії XVII ст.
3. Архітектурні роботи Лоренцо Берніні.
4. Художні особливості скульптури Лоренцо Берніні.
5. Архітектура Франческо Борроміні.
6. Болонський академізм.
7. Монументальний живопис італійського бароко.
8. Видатні архітектори Іспанії XVII ст.
9. Архітектурний стиль Чуррігери.
10. Релігійна та міфологічна тема в творчості Ель Греко.
11. Творчість Хусепе де Рібери.
12. Основні етапи життя і творчості Веласкеса.
13. Творчість Мурільо.
14. Бароко Чехії: творчість Діценгофера.
15. Творчість провідних архітекторів Фландрії XVII ст.
16. Загальні тенденції розвитку фламандського живопису.
17. Особливості розвитку фламандського натюрморту XVII ст.
18. Основні етапи життя і творчості Пітера Пауеля Рубенса.
19. Портретний жанр у творчості Ван Дейка.
20. Основні етапи життя і творчості Рембранта.
21. Тенденції розвитку мистецтва Франції XVII ст.
22. Ансамбль Версалю. Синтез мистецтв.
23. Творчість провідних архітекторів Франції XVII ст.
24. Скульптура Франції XVII ст.
25. Загальна характеристика класицизму.
26. Класицизм в французькому живописі.
27. Творчість Ніколо Пуссена.

28. Основні етапи розвитку мистецтва Франції XVIII ст.
29. Архітектурна творчість Жака Анжа Габріеля.
30. Типологія споруд: замські палаці, міські отелі (садиби), королівські палацово-паркові комплекси. Французький та англійський парки. Боскети.
31. Творчість майстра садово-паркового мистецтва Андре Ленотра.
32. Парижські парк Тюельєрі, палацово-парковий комплекс Пале-Рояль, Люксембурзький парк.
33. Спадщина Франсуа Мансара та Жуля Ардуена Мансара.
34. Доробок Луї Лево.
35. Утопічні проекти Клода-Ніколя Леду.
36. Міфологічні, алегоричні та пасторальні теми в творчості Буше.
37. Творчість Ватто.
38. Скульптура Франції XVIII ст.
39. Творчість Крістофера Рена та Роберта Адама.
40. Паладіанський стиль в архітектурі Англії XVIII ст.
41. Архітектура та образотворче мистецтво на Волині у складі Речі Посполитої.
42. Замкове та палацове будівництво на Волині у складі Речі Посполитої.
43. Портрет на Волині у складі Речі Посполитої.
44. Іконопис на Волині у складі Речі Посполитої.
45. Монументальне малярство на Волині у складі Речі Посполитої.

Основні поняття:

Характерні тенденції розвитку італійського мистецтва XVII ст. Особливості стилю бароко. Архітектура Італії XVII ст. Творчість Берніні, Борроміні. Скульптура: творчість Берніні. Живопис: творчість Караваджо, Болонська академія, творчість Караччі. Характерні тенденції розвитку іспанської архітектури XVII ст. Архітектурний стиль Чуррігери. Художні особливості іспанської скульптури. Особливості розвитку живопису Іспанії XVII ст. Творчість Ель Греко, Дієго Веласкеса, Рібери, Мурільйо, Сурбарана. Характерні особливості розвитку мистецтва Фландрії XVII ст. Архітектура Фландрії XVII ст. Творчість провідних архітекторів Фландрії XVII ст. Загальні тенденції розвитку фламандського живопису. Особливості розвитку фламандського натюрморту XVII ст. Творчість Рубенса, Ван Дейка, Снайдерса, Йорданса. Характерні тенденції розвитку мистецтва Голландії XVII ст. Архітектура Голландії XVII ст. Особливості розвитку живопису Голландії XVII ст. Творчість Рембрандта, Халса, Вермеєра. Тенденції розвитку мистецтва Франції XVII – XVIII ст. Особливості архітектури Франції XVII – XVIII ст. Ансамбль Версалю як синтез мистецтв. Лувр. Палац Во ле Віконт. Творчість провідних архітекторів Франції XVII – XVIII ст. Скульптура Франції XVII – XVIII ст. Живопис: творчість Латура, Ленена, Пусена. Особливості стилю рококо в архітектурі Франції XVIII ст. Живопис: творчість

Ватто, Буше. Мистецтво Англії XVIII ст. Уільям Хогарт – основоположник реалізму англійського живопису. Дж. Рейнолдс. Т.Гейнсборо.

Архітектура та образотворче мистецтво на Волині у складі Речі Посполитої. Замкове та палацове будівництво. Портрет. Іконопис. Монументальне малярство.

Література: 5, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 31, 33, 34, 46, 48, 53, 54, 56, 59, 60, 61.

Тема 13. Західноєвропейська архітектура та мистецтво кінця XVIII - середини XIX століття. (4 год.)

1. Особливості стилю ампір в архітектурі Франції XVIII ст.
2. Роботи Шарля Персьє.
3. Творчість П'єра Фонтена.
4. Спадщина Давида.
5. Франсуа Жерар.
6. Творчість Антоніо Канова.
7. Тріумфальні арки в Парижі.
8. Ежен Делакруа.
9. Антуан Гро.
10. Франсиско Гойя.
11. Теодор Жеріко.
12. Творчість Карла Фрідріха Шинкеля.
13. Прерафаеліти.

Основні поняття:

Особливість стилів: класицизм, ампір. Особливості стилю класицизм в архітектурі Франції XVIII ст. Особливості стилю ампір в архітектурі Франції кінця XVIII – початку XIX ст. Класицистичні храми Парижа: собор Інвалідів; Пантеон (колишня назва – храм Сен-Женев'єв); храм Мадлен. Містобудівні ансамблі класицизму в Парижі: площа Згоди (Ля-пляс-де-ля-Конкор), площа Вогезів, площа Зірки (ля пляс Етуаль), тріумфальні арки Парижа. Живопис: творчість Давида, Енгра, Делакруа, Гро, Шардена. Скульптура: творчість Фальконе. Характерні тенденції розвитку мистецтва Англії кінця XVIII – XIX ст. Особливості архітектури Англії кінця XVIII – XIX ст. Паладіанський стиль в архітектурі Англії кінця XVIII – XIX ст. Англійський живопис кінця XVIII – XIX ст. Творчість Тернера. Пам'ятки англійського та німецького класицизму: собор Св. Павла (К. Рен) у Лондоні та драматичний театр у Берліні (К.Ф. Шинкеля). Течія романтизму. Естетичні основи та форми прояву. Франсиско Гойя. Європейське мистецтво середини XIX ст. Формування французької школи реалізму: творчість Оноре Дом'є, Гюстава Кубре, Каміля Коро, поява та розвиток барбізонської школи. Розвиток пейзажного жанру, побутового та анімалістичного жанрів. Розвиток графіки. Творчість прерафаелітів.

Особливості їх художньої манери. Творчість У. Х. Ханта, Д.Е. Міллеса, Д.Г. Россетті та ін.

Література: 5, 7, 8, 9, 26, 27, 29, 31, 46, 48, 50, 52, 54, 55, 56, 61.

Тема 14. Імпресіонізм та постімпресіонізм у мистецтві Західної Європи. (4 год.)

1. Едуард Мане.
2. Клод Моне.
3. Огюст Ренуар.
4. Едгар Дега.
5. Берта Морізо.
6. Альфред Сіслей.
7. Поль Сіньяк.
8. Каміль Піссаро.
9. Жорж Сьора.
10. Анрі Тулуз-Лотрек.
11. Поль Гоген.
12. Вінсент Ван Гог.
13. Поль Сезанн.

Основні поняття:

Поява імпресіонізму як течії живопису. Особливості живопису імпресіоністів. Виставочна діяльність імпресіоністів: виставки в період з 1874 по 1886 роки. Творчість Е. Мане, К.Моне, О.Ренуара, К.Піссаро, Е.Дега. Імпресіонізм в скульптурі: творчість О.Родена. Поява постімпресіонізму як реакція на імпресіонізм. Творчість В.Ван-Гога, П. Гогена, П. Сезанна.

Література: 7, 8, 29, 30, 31, 46, 50.

Тема 15. Архітектура та мистецтво модерну в Західній Європі та Америці. (4 год.)

1. Трансформація фаху: архітектор-художник та архітектор-інженер.
2. Традиціоналізм Анрі Лабруста
3. Національні традиції в архітектурі Панагіотіса Калкоса.
4. Доробок архітектора Віоле-ле-Дюка.
5. Виникнення стилю модерн, загальна характеристика.
6. Творчість Віктора Орта.
7. Творчість Ектора Гімара.
8. Творчість Антоніо Гауді.
9. Творчість Гюстава Клімта.
10. Творчість Альфонса Мухи.
11. Графіка стилю модерн.
12. Творчість Обрі Бердслея.
13. Архітектура модерну на Волині.

Основні поняття:

Вплив промислової революції на розпланування міст. Особливості стилю модерн, його поява та розвиток у західноєвропейському мистецтві. Модерн в архітектурі. Використання новітніх технологій, матеріалів та конструкцій. Формування французької, англійської, німецької, американської архітектурних шкіл. Творчість Ч.Р.Макінтоша, А.Гауді, Дж. Пекстона. Промислове, житлове будівництво, містобудування, будівництво перших висотних споруд. Архітектура та мистецтво модерну в Європі. Французьке ар-нуво. Творчість Віктора Орта. Спадщина Ектора Гімара. Архітектура та містобудування Англії на рубежі XIX – XX ст. Творчість Морріса, Уебба, Макінтоша. Архітектура та мистецтво модерну в Іспанії. Творчість Антоніо Гауді. Забудова Барселони. Архітектура та містобудування Німеччини. Віденська сецесія: творчість Мозера, Ольбриха. Спадщина Отто Вагнера.

Розвиток модерну в західноєвропейському живописі. Поява та розвиток символізму в живописі. Творчість Г.Клімта. Поява та розвиток примітивізму. Набуди та їх творчість. Твори П. Серюзьє, М. Дені, К. Руселя, П. Боннара та ін. Сутність символізму. Творчість Г. Моро, П. де Шаванна, О. Редона, Берн-Джонса, А. Бьокліна та ін.

Архітектура модерну на Волині. Забудова волинських міст. Австрійський цегляний стиль в архітектурі.

Література: 5, 7, 8, 9, 26, 27, 29, 30, 31, 47, 48, 50, 52, 54, 55, 56, 61.

Тема 16. Архітектура та образотворче мистецтво Західної Європи та Америки першої половини XX ст. (6 год.)

1. Міста-сади Ебінезера Говарда.
2. Зародження футуристичних ідей в Італії на початку XX ст.
3. Сант Елія й «Місто майбутнього».
4. Містобудування в просторі – ідеї Альбера, Фрідмана, Меймона, Курокави та ін.
5. Багатоярусні міста Й. Фрідмана, міста-конуси, міста-дерева, міста-воронки, арктичні міста Отто Фрея.
6. Мобільне архітектурне середовище.
7. Ідеї Кізлера, пересувні простори Й.Шейна, Маньяна, Кулона.
8. Чиказька архітектурна школа.
9. Органічна архітектура Л.Г. Саллівена.
10. Конструктивні особливості висотного будівництва США.
11. Ідеї функціоналізму Вальтера Гропіуса.
12. Творчість Міс ван дер Рое.
13. Постулати Ле Корбюзьє.
14. Творчість О.Німейєра.
15. Творчість Ф.-Л. Райта.
16. Доробок А.Аалто.
17. Творчість Кензо Танге в Японії.
18. Солярії Джилісона, Барнета; «Біотече»; «Гідрополіс 1», «Гідропонік»

Рудольфа Дернаха, будівлі у вигляді внутрішніх органів А. Квормбі, живі структури Ле Ріколе; міста у вигляді листя, рослин, стеблин, квітів П.-Ж. Грійо, Лебедева.

19. Міста-мости Й. Фрідмана, міста-мости Р.Вентурі.

20. Ідеї дизайну в океані – міста К. Танге, П. Меймона, В. Йонаса, «Нованой В», пластмасові міста У. Катавалоса.

21. Архітектура функціоналізму на Волині у першій половині ХХ століття.

Основні поняття:

Фовізм (Матісс, Дерен, Марке). Кубізм (Пікассо, Брак, Леже). Експресіонізм (Кірхнер, Кокошка, Клее). Дадаїзм (Арп, Швітгерс, Дюшам). Абстракціонізм (Кандинський, Малевич). Сюрреалізм (Рене Магріт, С. Далі). Футуризм (Боччоні, Северіні).

Нові ідеї розвитку простору і середовища на зламі ХІХ – ХХ століть. Ідеї міст майбутнього та нових типів житла і громадських будівель. Міста-сади Ебінезера Говарда.

Зародження футуристичних ідей в Італії на початку ХХ ст. Сант Еліа й «Місто майбутнього». Містобудування в просторі – ідеї Альбера, Фрідмана, Меймона, Курокави та ін. Багатоярусні міста Й. Фрідмана, міста-конуси, міста-дерева, міста-воронки, арктичні Отто Фрея. Мобільне архітектурне середовище. Ідеї Кізлера, пересувні простори Й.Шейна, Маньяна, Кулона.

Функціоналізм в архітектурі США. Чиказька архітектурна школа. Органічна архітектура Л.Г. Саллівена. Конструктивні особливості висотного будівництва США.

Становлення школи Баугауз. Ідеї функціоналізму Вальтера Гропіуса. Творчість Міс ван дер Роє. Постулати Ле Корбузе. Еволюція ідей функціоналізму в середині ХХ ст. Творчість О.Німейєра. Творчість Ф.-Л. Райта. Доробок А.Аалто. Творчість Кензо Танге в Японії. Солярії Джилісона, Барнета; «Біотече»; «Гідрополіс 1», «Гідропонік» Рудольфа Дернаха, будівлі у вигляді внутрішніх органів А.Квормбі, живі структури Ле Ріколе; міста у вигляді листя, рослин, стеблин, квітів П.-Ж. Грійо, Лебедева. Міста-мости Й. Фрідмана, міста-мости Р.Вентурі. Ідеї дизайну в океані – міста К. Танге, П. Меймона, В. Йонаса, «Нованой В», пластмасові міста У. Катавалоса.

Архітектура функціоналізму на Волині у першій половині ХХ століття.

Література: 5, 7, 8, 9, 11, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 46, 47, 50, 52, 54, 55, 56, 57, 61, 62.

Тема 17. Особливості розвитку архітектури та образотворчого мистецтва Західної Європи та Америки другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (6 год.)

1. Теоретик постмодернізму Чарльз Дженкс.
2. Засади архітектури постмодернізму від Роберта Стерна.
3. Творчість Роберта Вентурі.

4. Історизм М. Грейвза.
5. Творчість М. Ботти.
6. Ідеї архітектури бруталізму у Великобританії.
7. Течія бруталізму у Канаді.
8. Творчий доробок архітектора Х. Шаруна.
9. Творчість Нормана Фостера.
10. Творчість Захи Хадід.
11. Творчість К. Танге та його послідовників
12. Творчість К. Курокави.
13. Японський постметаболізм початку ХХІ ст.
14. Концепції та проекти Нормана Фостера.
15. Творчість Жана Нувеля.
16. Творчість Френка Оуена Гері.
17. Проектна діяльність Даніеля Лібескінда.
18. Архітектурний доробок Рема Колхаса та групи ОМА.

Основні поняття:

Постмодернізм. Теорії Чарльза Дженкса. Дефініції постмодерної архітектури Роберта Стерна. Пізній модернізм 60-тих років ХХ ст. Неоісторизм у США. Творчість Роберта Вентурі. Історизм М. Грейвза. Європейський неоісторизм та творчість Р. Бофілла, Дж. Стірлінга, Т. Фаррела, Х.Холляйна. Невернакуляр у Європі та світі. Нові ідеї «руху до споживача» в містобудуванні. Критична реконструкція та новий урбанізм. Неораціоналізм та рух La Tendenza. Творчість М. Ботти. Ідеї архітектури бруталізму у Великобританії. Течія бруталізму у Канаді.

Неоекспресіонізм в архітектурі Європи та США. Геометрія непрямих кутів Х. Шаруна. Скульптурні форми в архітектурі неоекспресіонізму. Слік-тек як новітній напрям в архітектурі 80-тих років. Творчість Нормана Фостера. Архітектурний метаболізм в Японії. Постметаболізм та «інтуїтивний модернізм». Творчість К. Курокави. Творчість А. Ісодзави. Японський постметаболізм початку ХХІ ст. Формування структуралізму та його вплив на архітектуру Європи. Хай-тек у 70-тих – 80-тих роках. Хай-тек Нормана Фостера. Творчість Жана Нувеля. Архітектура деконструктивізму та творчість Френка Оуена Гері. Деконструктивізм Даніеля Лібескінда. Рем Колхас та група ОМА. Розвиток постмодернізму в живописі. Поява та розвиток поп-арту, оп-арту та ін., розвиток реалізму в другій половині ХХ ст. Творчість П.Клеє, В.Кандінського, Е.Хоппера, Дж.Поллока, Е.Уорхола та ін.

Література: 5, 8, 9, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 46, 48, 49,50, 52, 55.

4. Методи навчання та оцінювання

Методи навчання:

МН₂ – практичний метод (лабораторні заняття);

МН₃ – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН₄ – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анутовання, рецензування, складання реферату);

МН₅ – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);

МН₆ – самостійна робота;

МН₇ – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання:

МО₄ – тестування;

МО₅ – командні проєкти;

МО₇ – презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

МО₉ – захист практичних робіт.

МО₁₀ – залік

5. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Загальні критерії оцінювання знань наведені у розділі 6 положення «Про організацію освітнього процесу в Луцькому національному технічному університеті» № 839

(<https://drive.google.com/file/d/10Xfr5KdkM6pbTTBrKSxXJPV-PY3BR4jH/view>).

Поточний контроль передбачає виконання здобувачем розроблених до конкретної теми завдань та їх оцінювання (МО₇; МО₉). Поточний контроль також включає інші методи оцінювання (МО₅), які узгоджуються викладачем та здобувачем щодо обраної тематики. Виконання завдань за кожною темою оцінюється за 100-бальною шкалою.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Історія архітектури та мистецтва» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

1 семестр

	Поточний контроль *	Модульний контроль *			Оцінка за індивідуальне завдання (КПІЗ) *	Разом (підсумкова семестрова оцінка за залік)
	Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4		

Ваговий коефіцієнт, %	40%	20%	20%	20%	100%
Максимальна кількість балів (за 100 бальною шкалою)	100	100	100	100	100

* види контрольних заходів передбачені п.6.2. Положення №839 про організацію освітнього процесу в Луцькому національному технічному університеті від 29.06.2024 року

2 семестр

	Поточний контроль*	Модульний контроль*			Оцінка за КПЗ	Підсумковий контроль <i>Екзамен</i>	Підсумкова оцінка
	Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Заліковий модуль 5		
Ваговий коефіцієнт, %	20%	15%	15%	10%	40%	100%	
Максимальна кількість балів (за 100 бальною шкалою)	100	100	100	100	100	100	

* види контрольних заходів передбачені п.6.2. Положення №839 про організацію освітнього процесу в Луцькому національному технічному університеті від 29.06.2024 року

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми (тем)
1.	Мультимедійний проєктор, комп'ютер, програмне забезпечення Microsoft PowerPoint, Internet.	1-6
2.	Комп'ютер чи планшет, програмне забезпечення. Обов'язкова наявність Internet.	1-6
3.	Програми та додатки з безкоштовним доступом: ZOOM	1-6
4.	Платформа дистанційного навчання Moodle	1-6

7. Методичне забезпечення

1. Історія архітектури та мистецтва [Текст]: методичні вказівки до практичних занять курсу для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Архітектура та містобудування галузі знань 19 Архітектура та будівництво спеціальності 191 Архітектура та містобудування денної форми навчання / уклад. О.Лесик-Бондарук - Луцьк: ЛНТУ, 2024 – 30 с.

2. Історія архітектури та мистецтва [Текст]: конспект лекцій перший заліковий модуль, змістовий модуль 1 для здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти, освітньої програми «Архітектура та містобудування галузі знань 19 Архітектура та будівництво спеціальності 191 Архітектура та містобудування денної форми навчання/ уклад. О.Лесик-Бондарук - Луцьк: ЛНТУ, 2024 – 67 с.

Рекомендовані джерела інформації

1. Айзексон Волтер. Леонардо да Вінчі. Біографія / пер. з англ.. Ярослав Стріха. – К.: Наш формат, 2019. – 488с.:іл.
2. Александрович В. Мистецтво Галицько-Волинської держави. - Львів, 1999. - 132 с., іл.
3. Александрович В. Українське малярство XIII - XV ст. - Львів, 1995. - 197 с.
4. Александрович В. Холмська ікона Богородиці / Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича. - Львів, 2001. - 40 с.
5. Архітектура: енциклопедія / Авт.-упорядник Н. Ю.Беспалова. – Харків, 2010. – 567 с.
6. Ауліх В.В. Зимнівське городище – слов'янська пам'ятка VI-VII ст. н.е. в Західній Волині. – К.,1072.

7. Багацький В. В. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: навч. посіб. / В. В. Багацький, Л. І. Кормич. – К.: Кондор, 2007. – 304 с.
8. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни і поняття / С. Д. Безклубенко. – К.: Ін-т культурології АМУ, 2008. – 240 с.
9. Бойко Х.С. Типи будинків та архітектурні конструкції. - Ви-во Львівська Політехніка, 2023. – 224с.
10. Вдовицька О. В. Архітектура й мистецтво східного середньовіччя: Візантія, Київська Русь, арабські країни: навч. посібник / О. В. Вдовицька. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 135 с.
11. Френк Вітфорд. Баугауз (Світ мистецтва). – Ви-во ArtHuss, 2025. – 216 с.
12. Водотика О. Архітектура православних храмів України: історія та сучасність. – Київ, 2006.
13. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали X наукової конференції, м. Луцьк, 17-19 вересня 2003 р. - Луцьк: Надстир'я, 2003 - 210 с.: іл.
14. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XI міжнародної наукової конференції. Вип. 11.- Луцьк; Б. в., 2004. - 194 с.: іл.
15. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XII міжнародної наукової конференції, м. Луцьк, 27-28 жовтня 2005 р. - Луцьк: Пульс, 2005. - 157 с.
16. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XIII міжнародної наукової конференції, м. Луцьк - м. Володимир-Волинський, 2-3 листопада 2006 р. - Луцьк: Пульс. 2006.-116с.
17. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XIV міжнародної наукової конференції, м. Луцьк, 29-30 жовтня 2007 р. - Луцьк: Пульс, 2007. - 146 с.; іл.
18. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XV міжнародної наукової конференції, м. Луцьк - м. Володимир-Волинський, 25 - 26 вересня 2008 р. - Луцьк: Пульс, 2008.-218с.; іл..
19. Волинська ікона: питання історії вивчення, дослідження та реставрації. Тези та матеріали наукової конференції. - Луцьк, 1994. - 85 с.
20. Волинська ікона: питання історії вивчення, дослідження та реставрації. Тези та матеріали II міжнародної наукової конференції. - Луцьк, 1995. - 56 с.
21. Волинська ікона: питання історії вивчення, дослідження та реставрації. Тези та матеріали III наукової конференції.-Луцьк, 1996. 78 с., іл.
22. Волинська ікона: питання історії вивчення, дослідження та реставрації. Доповіді та матеріали IV наукової конференції. - Луцьк, 1997. - 146 с., іл.

23. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XIV міжнародної наукової конференції, м. Луцьк, 29-30 жовтня 2007 р. - Луцьк: Пульс, 2007.- 146с.;іл.
24. Волинська ікона: дослідження та реставрація. Матеріали XV міжнародної наукової конференції, м. Луцьк - м. Володимир-Волинський, 25 - 26 вересня 2008 р. - Луцьк: Пульс, 2008. - 218 с.; іл.
25. Галеґуа Дж. Розумні міста. - Ви-во ArtHuss, 2021. – 192с.
26. Гетун Г.В., Плоский В.О. Архітектура будівель і споруд. Книга 5. Промислові будівлі. - Ви-во Кондор, 2020. – 820с.
27. Годж С'юзі. Коротка історія архітектури. Стили, будівлі, елементи, матеріали. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2024.. – 232с.
28. Голландський комплекс Bolwoningen з кулястих будинків заворожує своїм футуризмом. URL: <https://spokki.net/gollandskyj-kompleks-bolwoningen-z-kulyastyh-budynkiv-zavorozhuye-svoyim-futuryzmozom/> (дата звернення 12.10.2018).
29. Гомбріх Е.Г. Оповідь про мистецтво. – Ви-во ArtHuss, 2024. – 664с.
30. Вілл Гомперц. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі. – Ви-во ArtHuss, 2017. – 486 с.
31. Даніель Арасс. Історії картин. - Ви-во Лабораторія, 2025. – 224 с.
32. Драган М. Українська декоративна різьба XVI-XVIII ст. – К., 1970.
33. Драган М. Українські дерев'яні церкви. – Львів, 1937.
34. Духовні святині Камінь-Каширщини. Фотоальбом. - Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2008. - 24 с.
35. Іванов-Костецький С. Футуристичний дизайн як інструментарій прогнозування майбутнього. – Архітектура: Львів. 2016. С. 12 – 19.
36. Історія європейської цивілізації. Близький Схід / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2019. – 1159с.:іл.
37. Історія європейської цивілізації. Греція / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2024. – 1168с.:іл.
38. Історія європейської цивілізації. Рим / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2024. – 1040с.:іл.
39. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Варвари. Християни. Мусульмани / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2018. – 704с.:іл.
40. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Собори. Лицарі. Міста / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2018. – 672с.:іл.
41. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Замки. Торговці. Поети / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2018. – 768с.:іл.
42. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Експедиції. Торгівля. Утопії / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2020. – 704с.:іл.

43. Історія європейської цивілізації. Епоха Відродження. Історія. Філософія. Наука. Техніка / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2020. – 528с.:іл.
44. Історія європейської цивілізації. Епоха Відродження. Література і театр. Образотворче мистецтво. Музика / за ред. Умберто Еко. – Харків: Фоліо, 2022. – 592с.:іл.
45. Замаровський В. Їх величність піраміди / В. Замаровський. – К.: Знання, 1988. – 123 с.
46. Кеті Гессел. Історія мистецтва без чоловіків. – Ви-во ArtHuss, 2024. – 512 с.
47. Клейпул Моллі. Це Гауді. – Видавництво Старого Лева, 2023. – 80с.
48. Клименюк Т.М. Історія архітектури середньовіччя і нового часу. V-XIX століття. - Ви-во Львівська Політехніка, 2023. – 280с.
49. Кодін В.О., Панов П.В. Архітектура та містобудування Західної Європи і Візантії III – XV століть. – Харків, 2008. – 249с.
50. Кох В. Енциклопедія архітектурних стилів. Класична праця по європейському зодчеству від античності до сучасності / В. Кох. – М.: ЗАТ «БММ», 2011. – 528 с.
51. Криворучко Ю.І., Яців М.В. Архітектура світла в українській церкві. - Ви-во Львівська Політехніка, 2017. – 268с.
52. Лендрі Ч. Креативне містотворення: його сила і можливості. - Ви-во Фоліо, 2020. – 256с.
53. Лесик-Бондарук О. О., Берлач О. П. До питання аналізу діяльності народних зодчих та малярів Волині доби бароко. Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. 2020. Вип.2. С. 25-36.
54. Лесик-Бондарук О., Панфілова О. Історія образотворчого мистецтва Волині: навч.-метод. вказівки. Луцьк, 2022. 18 с.
55. Лінда С.М., Моркляник О.І. Типологія громадських будівель і споруд - Ви-во Львівська Політехніка, 2015. – 328с.
56. Липа Катерина. Історія архітектурних стилів, великих і не дуже. – Ви-во Віхола, 2024. – 272с.
57. Охрім Х.А., Лінда С.М. Темпоральна модель архітектури італійського футуризму. Архітектурний вісник КНУБА. 2016. С. 170 – 176.
58. Валерій Сахарук. Сучасне українське мистецтво 30x30. – Ви-во ArtHuss, 2021. – 196 с.
59. Скарби України. Культурна спадщина нації. – Ви-во ArtHuss, 2024. – 256 с.
60. Склер Леслі. Проект «Ікона». Архітектура, міста та капіталістична глобалізація. – Ви-во Лабораторія, 2024. – 416с.
61. Чаплінський Юліан. Зрозуміти архітектуру: від готики й бароко до модерну та еkleктики. – Ви-во Віхола, 2024. – 200с.

62. Черкес Б., Лінда. С. Архітектура сучасності. Львів, 2010 р. 380 с.

Історія архітектури та мистецтва [Текст]: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузь знань - 19 «Архітектура і будівництво», спеціальність - 191 «Архітектура та містобудування», освітня програма – «Архітектура та містобудування» / уклад. О.Лесик-Бондарук - Луцьк: ЛНТУ, 2024 – 34 с.

Комп'ютерний набір
Редактор

О.Лесик-Бондарук
О.С. Пасічник

Підп. до друку «__»_____2025 р. Формат 60x84/16. Папір офс.
Гарн. Таймс. Ум. друк. арк. 2.
Тираж 50 прим.